

فصل دوم

اهداف، اولویتهای همکاری، تشکیلات و مقررات

مقدمه

همانگونه که قبلاً نیز اشاره گردید، بدنبال افزایش اعضای اکو به ده کشور، چهارمین اجلاس شورای وزیران در سال ۱۳۷۳ برگزارى سمینار را به منظور بازبینی اهداف و تشکیلات و تدوین استراتژی جدید همکاری اقتصادی اکو توصیه نمود. سمینار مذکور تحت عنوان «راههای تقویت اکو» با شرکت نمایندگان کشورهای عضو و سازمانهای منطقه‌ای و بین‌المللی در آذر سال ۱۳۷۳ در تهران برگزار گردید. در این سمینار نمایندگان شرکت‌کننده بر ضرورت بازبینی عهدنامه از میر و تغییر ساختار اکو به منظور تطبیق آن با شرایط اقتصادی عصر حاضر و پاسخگوئی بهتر به نیازهای اعضا تأکید ورزیدند. به همین منظور تشکیل گروهی از خبرگان اکو برای بازبینی عهدنامه از میر، تجدیدنظر در ساختار اکو و تدوین استراتژی جدید همکاری اقتصادی توسط شورای وزیران اکو تصویب و متعاقباً در سومین اجلاس سران اکو که در اسفند ۱۳۷۳ در اسلام‌آباد برگزار گردید مورد استقبال واقع شد. این گروه طی چهار نشست که در طول سال ۱۳۷۴ در ترکیه، ایران و ترکمنستان برگزار نمود، موفق گردید ۱۲ سند مهم و از جمله متن بازبینی شده عهدنامه از میر و استراتژی جدید همکاری اقتصادی اکو را تهیه و جهت بررسی و تصویب به شورای وزیران اکو ارائه نماید.

تصمیمات گروه خبرگان در اجلاس فوق‌العاده شورای وزیران و چهارمین اجلاس سران اکو در اردیبهشت ماه سال ۱۳۷۵ در عشق‌آباد به تصویب ده کشور عضو رسید و مقرر گردید از ابتدای سال ۱۹۹۷ میلادی، اکو با ساختاری جدید و استراتژی نوین همکاری اقتصادی به

فعاليت خود ادامه دهد.

عناوين اسناد مربوط به تجديد ساختار اكو، مصوب اجلاس عشق آباد، بشرح زير هستند:

- متن بازبيني شده عهدنامه از مير

- نمودار تشكيلاتي اكو - نمودار سازماني دبیرخانه

- وضعيت حقيقي اكو

- موافقت نامه دولت ميزبان (موافقت نامه مقرر)

- مقررات مالي

- مقررات پرسنلي

- ضميمه يك مقررات پرسنلي درخصوص شرايط استخدام و صلاحيت كارمندان

- ضميمه دو مقررات پرسنلي درخصوص جدول افزايش كارمندان دبیرخانه

- ضميمه سه مقرراتي پرسنلي درخصوص جدول حقوق و مزايای كارمندان

- مقررات (آئين نامه) اجرايي اكو

- استراتژي همكاري اقتصادي

- روش اجرايي (متدولوژي) طرح های اكو

براساس يك طرح اجرايي، مقرر شد برنامه تجديد ساختار اكو طی دو مرحله كلي و تا پايان سال ۱۹۹۸ به اجرا گذاشته شود. اين طرح به همراه برآورد هزينه های مالي برنامه تجديد ساختار، در نشست فوق العاده شورای وزيران در از مير به تصويب رسيد. نشست مذکور طی روزهای ۲۳ و ۲۴ شهريور ماه سال ۱۳۷۵ به منظور امضای رسمي متن بازبيني شده عهدنامه از مير و ملحقات آن (جهت حفظ عنوان تاريخي اساسنامه اكو) در شهر از مير، تركيه برگزار گرديد.

در ادامه اين فصل به بررسي اهداف، تشكيلات و اولويت های همكاري اقتصادي اكو، خواهيم پرداخت. متن كامل برخي اسناد مورد اشاره را در فصل ششم كتاب حاضر در بخش اسناد ملاحظه خواهيد نمود.

۱. اهداف

به موجب ماده ۲ عهدنامه از میر مصوبه سپتامبر ۱۹۹۶ اهداف سازمان به قرار ذیل خواهد بود:

الف) ارتقاء شرایط برای توسعه اقتصادی پایدار و بر این اساس سطح زندگی و رفاه در کشورهای عضو از طریق بسیج امکانات بالقوه اقتصادی و اجتماعی منطقه.

ب) اتخاذ تدابیری برای حذف تدریجی موانع تجاری در منطقه اکو و گسترش تجارت درون منطقه‌ای با عنایت به تجربیات دیگر مناطق و روندهای اقتصاد جهانی.

ج) تشویق همکاری اقتصادی فزاینده در راستای آرمان‌های بنیادین کشورهای عضو برای ایفاء نقش مهم‌تر و کمک منطقه اکو به رشد تجارت جهانی و محور سیاست‌های غیرمنصفانه تجاری که برای کشورهای در حال توسعه بویژه کشورهای عضو شرایط تجاری نامساعد ببار آورده است.

د) فراهم آوردن ادغام تدریجی و آرام اقتصاد کشورهای عضو با اقتصاد جهانی برای تأمین مشارکت کامل آنها در روند جهانی شدن اقتصاد.

ه) ارتقاء همکاری منطقه‌ای فعال و کمک متقابل در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، فنی و علمی.

و) تسریع در توسعه زیربنای حمل و نقل و ارتباطات که کشورهای عضو را با یکدیگر و جهان خارج متصل می‌کند.

ز) ارتقاء همگرایی فعالیت‌های بخش عمومی و خصوصی با تأکید بر آزادسازی اقتصادی و خصوصی‌سازی به منظور مشارکت فزاینده بخش خصوصی در توسعه اقتصادی منطقه‌ای از طریق پروژه‌های سرمایه‌گذاری مشترک و سرمایه‌گذاری‌ها.

ح) تهیه برنامه‌های مشترک برای توسعه منابع انسانی در منطقه اکو.

ط) تشدید بسیج و بهره‌برداری از منابع طبیعی اکو بویژه منابع انرژی.

ی) افزایش تلاش‌ها برای بهره‌برداری مؤثر از امکانات بالقوه صنعتی و کشاورزی در منطقه اكو.

ك) ارتقاء روابط و همکاری براساس منافع متقابل بین اكو و دیگر سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی و همچنین مؤسسات مالی بین‌المللی.

م) تحکیم بیشتر پیوندهای تاریخی و فرهنگی در میان منطقه اكو و همچنین تبادلات توریستی.^۱

۲. محورها و اولویتهای همکاری

بطور کلی توسعه اقتصادی و اجتماعی هدف اصلی اكو می‌باشد. به همین منظور علاوه بر عهدنامه از میر که اساس، اصول و اهداف همکاری در اكو را تعیین می‌نماید، کشورهای عضو در چند سال گذشته سه طرح اجرایی عمده را به تصویب رسانده‌اند که عبارتند از: طرح عمل کویت، بیانیه استانبول و طرح کلی آلمانی به منظور توسعه حمل و نقل و ارتباطات در منطقه. طرح‌های اول و دوم که به نوعی چارچوب کلی توسعه ساختار اجتماعی، اقتصادی اكو به شمار می‌روند نه تنها برنامه سازمان را در چشم‌اندازهای همکاری منطقه‌ای تعیین می‌کنند، بلکه اولویتهای همکاری این سازمان را در زمینه‌های تجارت، انرژی، صنعت، کشاورزی، حمل و نقل و ارتباطات مشخص می‌نمایند. از آنجا که تحقق اهداف توسعه اقتصادی به ساختار زیربنایی در زمینه حمل و نقل و ارتباطات نیاز دارد، برنامه عمل آلمانی که پس از برگزاری اجلاس وزرای راه و ترابری اكو در سال ۱۳۷۳ در آلمانی به تصویب رسید، توسعه شبکه راه‌های موجود و احداث شبکه‌های جدید حمل و نقل را پیش‌بینی نموده است.

از دیگر اهداف اصلی اكو این است که کلیه پایتخت‌های کشورهای عضو اكو از طریق جاده‌های مواصلاتی، راه‌آهن و خطوط هوایی تا سال ۲۰۰۰ به یکدیگر متصل شوند. افتتاح خط‌آهن مشهد - سرخس - تجن، تأسیس شرکت کشتیرانی اكو که مقر آن در تهران بوده و اولین

۱. ر. ک اسناد عهدنامه از میر

کشتی آن در اسفند ماه سال ۱۳۷۴ در بندرعباس به آب انداخته شد، افتتاح خط هوایی اکو در جریان برگزاری چهارمین اجلاس سران اکو در اردیبهشت ماه سال ۱۳۷۵، امضای پروتکل تعرفه‌های ترجیحی و شکل‌گیری مؤسساتی چون بانک تجارت و توسعه و شرکت بیمه اکو و نیز امضای موافقت‌نامه تجارت ترانزیت منطقه‌ای همگی در جهت تحقق اهداف عالی اکو می‌باشد.

از دیگر اقداماتی که به منظور گسترش همکاری در اکو صورت گرفته است، می‌توان به احیای مؤسسه فرهنگی اکو در تهران به منظور حفظ پیوندهای دیرینه و گسترش روابط موجود از طریق اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های مشترک فرهنگی در ابعاد گوناگون و نیز تأسیس بنیاد علمی اکو به منظور تربیت کادر متخصص علمی در اسلام‌آباد و همچنین مؤسسه آموزشی اکو در آنکارا اشاره نمود.

از سوی دیگر، گسترش اکو به ده کشور در سال ۱۳۷۱، این سازمان را از نظر وسعت خاک و جمعیت تحت پوشش به دومین سازمان عمده همکاری منطقه‌ای در جهان تبدیل نمود. با پیوستن اعضای جدید بالطبع انتظارات و خواسته‌های اعضا برای رسیدن به رشد و ترقی افزایش یافت. این ویژگی و نیز ضرورت همگرایی و افزایش ارتباط با دیگر سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی به منظور استفاده از تجارب و امکانات آنها، نیاز به تجدید ساختار اکو را اجتناب‌ناپذیر نمود. در نتیجه تصمیماتی که در چهارمین نشست سران اکو در اردیبهشت ماه ۱۳۷۵ به منظور تجدید ساختار سازمان صورت گرفت، علاوه بر بازبینی عهدنامه از میر، اسناد مهم دیگری نظیر استراتژی جدید همکاری اقتصادی اکو برای ده سال آینده با تأکید بر تجارت، حمل و نقل و ارتباطات و انرژی به عنوان اولویت‌های همکاری، متدولوژی طرح‌های اکو، آئین‌نامه اجرایی و نظایر آنها به تصویب رسیدند که با اجرای آنها اکو وارد دوران جدیدی از فعالیت‌های خود خواهد شد.

فعالیت‌های تخصصی در کلیه زمینه‌ها و همچنین همکاری‌های فرهنگی، آموزشی و علمی توسط کارگزاری‌های تخصصی وابسته به اکو یعنی مؤسسه فرهنگی و بنیاد علمی اکو و

مؤسسه آموزشی و مؤسسات منطقه‌ای سازمان یعنی کشتیرانی اكو، هواپیمایی اكو، بانک تجارت و توسعه، شرکت بیمه اتكایی مؤسسه عالی بیمه و همچنین اتاق بازرگانی اكو از دیگر زمینه‌های همکاری در اكو می‌باشد.

۳. تشکیلات

به موجب ماده ۵ عهدنامه از میر منعقد در ۱۵ سپتامبر ۱۹۹۶ برابر با ۲۴ شهریور ماه ۱۳۷۵ ارکان اصلی اكو عبارت خواهند بود از:

الف) شورای وزیران

ب) شورای نمایندگان دائم

ج) شورای برنامه‌ریزی منطقه‌ای

د) دبیرخانه

ه) کارگزاری‌های تخصصی و مؤسسات منطقه‌ای

به علاوه مؤسسات منطقه‌ای و کمیته‌های موقت و خاص نیز می‌توانند با تصمیم شورای وزیران تشکیل گردد.

الف) شورای وزیران

شورای وزیران عالی‌ترین رکن سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری اكو است. شورای وزیران متشکل است از وزرای خارجه کشورهای عضو یا دیگر نمایندگان که مقام وزارت داشته باشند و از طرف دولت‌های عضو معرفی گردند. شورای وزیران حداقل سالی یک‌بار متناوباً در سرزمین کشورهای عضو تشکیل جلسه می‌دهد.

اجلاس‌های فوق‌العاده شورا نیز می‌تواند در سرزمین کشورهای عضو یا در هر مکان مورد توافق اعضاء برگزار گردد. شورای وزیران در صورت لزوم پیشنهاد تشکیل اجلاس‌های سایر وزرا برای تنظیم برنامه‌ها و طرح‌هایی در زمینه‌های مربوط به آنها از طریق اجلاس‌های بخشی و مشترک وزارتی را ارائه می‌دهد.

ب) شورای نمایندگان دائم

شورای نمایندگان دائم یک رکن دائمی است. به استثنای زمانی که شورای وزیران جلسه دارد. از طرف شورای وزیران مسئول اجرای خط‌مشی‌های آن شورا برای تنظیم موضوعاتی که باید توسط کشورهای عضو نسبت به آن تصمیم‌گیری شود و اقدامات مقتضی نسبت به موضوعات مربوط به اجرای تصمیمات شورای وزیران خواهد بود. شورای نمایندگان دائم مرکب از سفرای معرفی شده نزد اکو می‌باشد. این شورا هر وقتی که لازم باشد به ریاست نماینده کشوری که ریاست شورای وزیران را به عهده دارد تشکیل جلسه می‌دهد.

ج) شورای برنامه‌ریزی

شورای برنامه‌ریزی منطقه‌ای از رؤسای سازمان‌های برنامه‌ریزی یا سازمان‌های مشابه که از سوی کشورهای عضو معرفی می‌گردند تشکیل می‌شود و دست‌کم سالی یک‌بار قبل از اجلاس شورای وزیران به ریاست نماینده کشوری که ریاست شورای وزیران را برعهده دارد در مقر سازمان تشکیل جلسه می‌دهد.

شورای برنامه‌ریزی منطقه‌ای برنامه‌های عملی برای تحقق اهداف سازمان همراه با بررسی برنامه‌های گذشته و ارزیابی نتایج حاصله تهیه و به شورای وزیران تقدیم می‌کند. شورای برنامه‌ریزی در انجام وظیفه خود از دبیرخانه کمک خواهد گرفت. شورا می‌تواند تشکیل مؤسسات منطقه‌ای و کمیته‌های ویژه در زمینه‌های دارای اولویت برای همکاری را پیشنهاد دهد.

د) دبیرخانه

۱. دبیرخانه متشکل از دبیرکل و کارکنان موردنیاز سازمان می‌باشد. مقر دبیرخانه در تهران است و طبق مفاد موافقت‌نامه کشور میزبان که پس از تأیید شورای وزیران به امضاء وزیر خارجه کشور میزبان و دبیرکل رسیده است انجام وظیفه می‌کند.

۲. دبیرکل توسط شورای وزیران برای یک دوره غیرقابل تمدید سه ساله از میان

نامزدهای معرفی شده توسط کشورهای عضو براساس لیاقت، تجربه و شرایط مندرج در مقررات استخدامی دبیرخانه اكو انتخاب و معرفی خواهد شد.

دبیرکل به عنوان بالاترین رئیس اجرایی سازمان در مقابل شورای وزیران نسبت به تمام فعالیت‌های سازمان مسئول خواهد بود و مقام و موقعیت سفیر خواهد داشت. او در تمام اجلاس‌های شوراهای شرکت خواهد کرد و وظایف دیگری را نیز که این شوراهای به عهده او می‌گذارند انجام خواهد داد.

در تشکیلات دبیرخانه دو معاون دبیرکل، شش مدیر اقتصادی که زمینه‌های مختلف همکاری‌ها را زیر نظر دارند، سه دستیار مدیر، چند کارشناس تحقیق و برنامه‌ریزی و دیگر پرسنل پشتیبانی و خدماتی انجام وظیفه خواهند نمود بطور کلی دبیرخانه با اعمال طرح تجدیدساختار دارای حدود ۸۰ نفر پرسنل در رده‌های مدیریت، کارشناسی و خدمات خواهد بود.

۳. کارکنان دبیرخانه بر طبق شرایط و مقررات استخدامی تصویب شده توسط شورای وزیران منصوب و بر طبق آن مقررات انجام وظیفه خواهند کرد.

تمام اعضاء دبیرخانه کارمندان بین‌المللی تمام وقت تلقی می‌شوند و حقوق خود را از بودجه دبیرخانه بر طبق جدول حقوق و مزایا منصوب شورای وزیران دریافت می‌دارند. بودجه دبیرخانه از محل حق عضویت اعضاء براساس سیستم سهمیه‌بندی اكو که توسط شورای وزیران تعیین می‌گردد تأمین خواهد شد.

۴. نقش دبیرخانه عبارت است از: ابتکار، هماهنگی و نظارت بر اجرای فعالیت‌های اكو و ارائه خدمات به اجلاس‌های سازمان. وظایف و ساختار دبیرخانه تابع مقررات استخدامی دبیرخانه اكو منصوب شورای وزیران خواهد بود.

۵. دبیرکل و کارکنان دبیرخانه در اجرای وظایف خود از هیچ دولت یا مقام خارج از سازمان دستور نخواهند گرفت و از اقداماتی که ممکن است در موقعیت آنها به عنوان کارمندان بین‌المللی مسئول در قبال سازمان خدشه وارد کند، خودداری خواهند کرد.

تشکیلات داخلی دبیرخانه

در پی بازنگری عهدنامه از میر و تجدید ساختار سازمان، فعالیت‌های مشترک اکو که در گذشته در قالب هشت کمیته فنی پی‌گیری می‌گردید، در درون دبیرخانه اکو متمرکز و از طریق مدیریت‌هایی که در دبیرخانه تشکیل شده‌است مورد بررسی و پی‌گیری برای اجرا قرار می‌گیرند. به منظور آشنایی با فعالیت مدیریت‌های دبیرخانه اکو اجمالاً عناوین و بخشی از وظایف آنها به شرح زیر ارائه می‌گردد:

مدیریت حمل و نقل و ارتباطات

مدیریت حمل و نقل و ارتباطات مسئول کلیه فعالیت‌ها در زمینه حمل و نقل و ارتباطات تحت نظارت معاون دبیرکل است. مدیریت مذکور در اجرای فعالیت‌های مربوطه اکو همکاری و نظارت لازم را اعمال می‌نماید و نشست‌های مربوطه را براساس اسناد توافق شده و دستورالعمل‌های ارگان‌های اکو ترتیب می‌دهد. به‌علاوه مدیریت مزبور این اقدامات را نیز انجام می‌دهد:

- اجرای طرح‌ها و برنامه‌های مشتمل بر «طرح آلمانی برای توسعه بخش حمل و نقل در منطقه اکو» شامل شبکه راه‌آهن اکو، شبکه جاده‌ای اکو، حمل و نقل چندوجهی، حمل و نقل هوایی و تسهیلات بندری و کشتیرانی.

- مطالعه حمل و نقل چندوجهی و امکان تهیه پیش‌نویس معاهده ترانزیتی برای منطقه اکو.

- تهیه و اجرای برنامه عمل برای ارتباطات و حمل و نقل اکو در دهه ۲۰۰۴-۱۹۹۵.

- تهیه و اجرای طرح ارتباطات اکو.

- مشارکت اکو در طرح سیستم کابلی فیبری - نوری سرتاسر اروپا - آسیا.

- هر نوع مطالعه و اقدام درخصوص طرح‌های دیگری که در ارتباط با حمل و نقل باشد

مدیریت بازرگانی

- مدیریت بازرگانی مسئولیت کلیه فعالیت‌های تجاری اكو را تحت نظارت معاون دبیرکل برعهده دارد. این مدیریت همچنین اقدامات زیر را انجام می‌دهد:
- برنامه‌ریزی و اجرای اقدامات مربوط به ترویج تجارت بین منطقه‌ای براساس اهداف و اصول همکاری عهدنامه از میر.
 - نظارت بر اجرای پروتکل تعرفه‌های ترجیحی اكو.
 - نظارت بر اجرای موافقت‌نامه تجارت ترانزیتی اكو.
 - طراحی فعالیت‌های مربوط به ترویج توریسم در منطقه اكو.
 - هر نوع فعالیت دیگری که در ارتباط با تجارت و سرمایه‌گذاری باشد

مدیریت انرژی، معادن و محیط‌زیست

- مدیریت انرژی، معادن و محیط‌زیست مسئولیت کلیه فعالیت‌ها در عرصه‌های انرژی، معادن و محیط‌زیست را تحت نظارت معاون دبیرکل برعهده دارد. به‌علاوه این مدیریت امور زیر را نیز انجام می‌دهد:

انرژی

- طراحی و اجرای فعالیت‌های همکاری منطقه‌ای در زمینه نفت، گاز و پتروشیمی
- مشتمل بر احتمال احداث شبکه خط لوله نفت و گاز در منطقه اكو.
- طراحی و اجرای فعالیت‌های همکاری منطقه‌ای در بخش نیرو، شامل ایجاد ارتباط میان شبکه‌های نیروی کشورهای اكو.
- تألیف و انتشار جزوه دوره‌ای انرژی درخصوص منابع انرژی اكو.
- همکاری عمومی در زمینه انرژی همچون مبادله اطلاعات درخصوص منابع انرژی، قوانین، مقررات و سیاست‌های کشورهای عضو اكو در زمینه منابع انرژی، تعیین عرصه‌های همکاری میان بخش‌های دولتی و خصوصی در بخش انرژی،

اهداف، اولویت‌های همکاری، تشکیلات و مقررات / ۳۱

همکاری در زمینه احداث خط لوله گاز طبیعی و همکاری در عرصه ذخیره‌سازی و انتقال نفت خام و سایر فرآورده‌های نفتی از طریق دریا و زمینی.

- مشاوره و آموزش در زمینه‌های انرژی

- هر نوع فعالیت دیگر در ارتباط با انرژی

محیط زیست

- تألیف و جمع‌آوری اطلاعات و اسناد مربوط به سیاست‌های محیط‌زیستی کشورهای اکو.

- تدوین چارچوب استراتژی و سیاست ایجاد شرایط محیط‌زیستی بهتر از طریق کنترل مؤثر آلودگی.

- اداره منابع طبیعی از طریق ایجاد توازن بین حفاظت و استفاده از منابع طبیعی

- انجام اقدامات مؤثر جهت کنترل آلودگی هسته‌ای.

- نظارت بر آلودگی جوی و تغییرات شرایط آب و هوایی

- همکاری میان کشورهای عضو اکو در زمینه‌های علمی، ابعاد گوناگون تکنیکی، حفاظت محیط‌زیست و مبادله اطلاعات مربوطه.

- اداره خطوط ساحلی و برنامه‌ریزی در جهت پیشگیری از افزایش سطح دریا.

- هر نوع فعالیت دیگر در ارتباط با محیط‌زیست

مدیریت صنعت و کشاورزی

مدیریت صنعت و کشاورزی مسئولیت کلیه فعالیت‌های مربوط به عرصه‌های صنعت و

کشاورزی را تحت نظارت معاون دبیرکل برعهده دارد. این مدیریت همچنین اقدامات زیر را نیز معمول می‌دارد:

صنعت

- انجام مطالعات مربوط به سرمایه‌گذاری در زمینه صنایع منطقه‌ای مبتنی بر

مطالعات بازار منطقه.

- انجام نشست‌های دوره‌ای میان اتاق‌های بازرگانی و صنایع کشورهای عضو اكو.
- مشاوره در خصوص سیاست‌های صنعتی کشورهای عضو اكو.
- مبادله اطلاعات در زمینه‌های فن‌آوری و تحقیقات.
- همکاری در جهت توسعه صنایع كوچك و متوسط میان کشورهای عضو اكو.
- هر نوع فعالیت دیگر در ارتباط با مسائل صنعتی

کشاورزی

- ترویج همکاری در ابعاد تکنیکی، صنعتی، تجاری و سرمایه‌گذاری در عرصه‌های کشاورزی نظیر کشت و کاشت غلات، دامپروری، حفاظت از محیط‌زیست و جنگل‌داری، بازاریابی، اداره منابع و آب و حفاظت از منابع طبیعی.
- مبادله اطلاعات و همکاری در زمینه استفاده از فن‌آوری.
- همکاری در زمینه توسعه واحدهای صنعتی - کشاورزی متوسط در میان کشورهای عضو از طریق انعقاد قراردادهای و پروژه‌های مشترک.
- مشاوره و مبادله اطلاعات در زمینه سیاست‌های کشاورزی کشورهای عضو به منظور تدوین برنامه کشاورزی مشترک.
- هر نوع فعالیت دیگر کشاورزی
- چهار مدیریت فوق که هریک به سرپرستی یک مدیر می‌باشد، تحت نظارت یکی از معاونین دبیرکل فعالیت می‌نمایند.

مدیریت تحقیقات اقتصادی و آمار

وظایف این مدیریت به شرح زیر است:

- ایجاد و مدیریت سیستماتیک بانک اطلاعات مربوط به همکاری‌های اقتصادی.
- ایجاد شبکه‌های ارتباطی با مؤسسات تحقیقاتی در داخل و خارج منطقه اكو.

اهداف، اولویت‌های همکاری، تشکیلات و مقررات / ۳۳

- نظارت بر پیشرفت و انجام توصیه‌های لازم برای تغییر در برنامه‌ها و پروژه‌های اجراشده توسط نهادهای مختلف مربوطه اکو.
- ارتباط میان مؤسسات تحقیقاتی عضو اکو.
- شرکت در سمینارهای مربوطه اکو.
- انتشار مرتب آمارهای اکو.
- هر نوع فعالیت تحقیقاتی و آماری دیگر

مدیریت تحقیق پروژه

این مدیریت وظیفه مطالعه طرح‌های مشترک سازمان و برقراری ارتباط بین مدیریت‌های دبیرخانه را عهده‌دار است. براساس مقررات و ضوابطی که در نسد متدولوژی ذکر شده‌است، مدیریت مذکور اقدامات لازم درخصوص چگونگی طی مراحل تهیه، تصویب و اجرای طرح‌های مشترک اکو را بعمل می‌آورد.

فعالیت دو مدیریت (تحقیقات اقتصادی و آمار) و (تحقیق پروژه) زیر نظر و هدایت یکی از معاونین دبیرکل قرار دارد.

علاوه‌بر شش مدیریت فوق، ادارات و واحدهای دیگری نیز در دبیرخانه ایجاد شده‌اند که هریک عهده‌دار وظائف خاص می‌باشند.

عناوین این ادارات و بخش‌ها به شرح زیر می‌باشد:

الف) اداره امور هماهنگی شامل:

- واحد کنترل مواد مخدر
- واحد روابط بین‌المللی
- واحد مؤسسات منطقه‌ای
- واحد کارگزاری‌های تخصصی

بخش مذکور و واحدهای تابعه به سرپرستی یک دستیار مدیر زیر نظر معاون امور هماهنگی دبیرکل فعالیت می‌کند.

ب) اداره امور عمومي شامل:

- امور حقوقی
- روابط عمومی
- امور مالی
- خدمات کنفرانس‌ها
- تشریفات

فعالیت این بخش به سرپرستی یک دستیار مدیر مستقیماً زیر نظر دبیرکل قرار دارد.

ه) کارگزاری‌های تخصصی و مؤسسات منطقه‌ای

کارگزاری‌های تخصصی و مؤسسات منطقه‌ای در زمینه‌های خاص همکاری وجود خواهند داشت. تعداد، نوع و اهداف این مؤسسات و کارگزاری‌ها توسط شورای وزیران تعیین و هنگام لزوم بازنگری می‌شود. تمام کارگزاری‌های تخصصی و مؤسسات منطقه‌ای گزارش سالانه فعالیت‌های خود را طبق آئین‌نامه اجرایی سازمان به شورای وزیران ارائه می‌دهند و دبیرکل سازمان را نیز آگاه می‌سازند.^۱

۴. نمودار تشکیلاتی اكو:

این نمودار براساس شرایط مندرج در عهدنامه از میر تهیه و به تصویب شورای وزیران اكو رسیده است و در آن رابطه بین ارکان مختلف سازمان مشخص گردیده است. نمودار شماره ۱ تشکیلات اكو را نشان می‌دهد.

۵. نمودار سازمانی دبیرخانه

این نمودار نیز براساس شرایط مندرج در مقررات پرسنلی دبیرخانه اكو تهیه و به تصویب شورای وزیران رسیده است و در آن نحوه تقسیم‌بندی معاونت‌ها، ادارات اقتصادی و واحدهای تابعه آنان مشخص گردیده‌اند. نمودار شماره ۲، سازمان دبیرخانه را نشان می‌دهد.

۱. ر.ک، عهدنامه از میر، اسناد ضمیمه

اهداف، اولویت‌های همکاری، تشکیلات و مقررات / ۳۵

نمودار شماره ۱

۳۶ / سازمان همکاری اقتصادی (اكو)

نمودار شماره ۲

۶. مقررات

الف) روش اجرایی طرح‌های اکو^۱

این سند مقررات مربوط به نحوه تصویب طرح‌ها و اجرای آنها را ارائه نموده و در واقع مهم‌ترین سند مرجع در مورد نحوه انجام مطالعات امکان‌سنجی، تصویب، اجرا و نظارت بر طرح‌های منطقه‌ای اکو محسوب می‌گردد. در سند روش اجرایی، شرایطی در زمینه تسهیل اجرای طرح‌ها از سوی کشورهای غیرشرکت‌کننده، انعطاف در مشارکت اعضاء، شرایط تبدیل یک طرح ملی به طرح منطقه‌ای، تأمین منابع مالی و جلب کمک‌های بین‌المللی برای اجرای طرح‌های اکو پیش‌بینی شده است.

متن کامل سند روش اجرایی در ضمیمه فصل ششم کتاب درج گردیده است.

ب) آئین‌نامه و مقررات اجرایی اکو^۲

آئین‌نامه اجرایی اکو از یک مقدمه، دوازده فصل و ۴۸ بند تشکیل گردیده است. این سند کلیه مسائل مربوط به فعالیت‌های اکو، نشست‌های ارکان اصلی سازمان، از جمله نحوه تهیه دستورکار، ریاست اجلاس‌ها، نقش دبیرخانه، چگونگی برگزاری اجلاس‌ها، نحوه تصمیم‌گیری‌ها، وضعیت ناظر و گزارش کار اجلاس‌ها را دربرمی‌گیرد. از موارد مهم در این سند نحوه تعیین اعضای هیأت رئیسه اجلاس‌های اکو، انتصاب نمایندگان دائم کشورهای عضو نزد اکو و شرح وظایف ارکان اصلی می‌باشد. درخصوص تعیین هیأت رئیسه، آئین‌نامه اجرایی تصریح می‌نماید که در ابتدای هر سال کاری اکو^۳ ارکان تصمیم‌گیری به تشکیل هیأت رئیسه خود مبادرت می‌ورزند. این کار از طریق تعیین رئیس و انتخاب یک نایب‌رئیس و گزارشگر از بین رؤسای هیأت‌های شرکت‌کننده در اجلاس صورت می‌گیرد. دبیرکل یا نماینده وی نیز در نشست‌های هیأت رئیسه شرکت خواهد کرد. ریاست شورای وزیران به‌عهده کشوری است که

1. Functional Methodology of ECO

2. Rules of Procedure of ECO

۳. سال کاری اکو از اول ژانویه لغایت پایان دسامبر می‌باشد.

به صورت دوره‌ای میزبان اجلاس سالانه شورا می‌باشد. متعاقب آن همین کشور ریاست شورای برنامه‌ریزی منطقه‌ای، شورای نمایندگان دائم و اجلاس‌های منعقد در دبیرخانه را به عهده خواهد داشت. در مورد سایر نشست‌ها و اجلاس‌های اكو، کشور میزبان عهده‌دار ریاست خواهد بود.

براساس بند ۲۰ فصل چهارم آئین‌نامه اجرایی، کلیه اعضای اكو بایستی نسبت به تعیین و معرفی نماینده دائم خود نزد اكو اقدام نمایند. وی (که ضمناً می‌تواند سفیر کشورش در دولت جمهوری اسلامی ایران نیز باشد) استوارنامه مربوط به نمایندگی خود در اكو را که به امضای وزیر خارجه رسیده است، به دبیرکل اكو تسلیم می‌نماید. متن کامل آئین‌نامه اجرایی اكو را در فصل ششم کتاب ملاحظه خواهید نمود.

ج) وضعیت حقوقی اكو^۱

دبیرخانه براساس این سند که مشتمل بر ۲۵ ماده می‌باشد وضعیت حقوقی همانند دیگر سازمان‌های بین‌المللی و نمایندگی‌های سیاسی خواهد یافت و کارمندان و مقر آن از مصونیت‌های پیش‌بینی شده در کنوانسیون وین بهره‌مند خواهد شد. متن کامل موافقت‌نامه وضعیت حقوقی را در فصل ششم ملاحظه نمایید.

د) موافقت‌نامه دولت میزبان^۲

این سند که موافقت‌نامه مقر نیز خوانده می‌شود، دارای ۱۳ ماده بوده و بر استقرار دائم دبیرخانه در جمهوری اسلامی ایران اشاره دارد و تمام موارد آن براساس سند حقوقی تنظیم شده است. در موارد معدودی که نیاز به توضیح بیشتر وجود دارد، عبارت «براساس عرف و مقررات بین‌المللی» اضافه گردیده است.

این سند در جریان چهارمین اجلاس سران اكو در عشق‌آباد طی مراسم ویژه‌ای میان

1. Legal Status of ECO

2. Host Country Agreement

وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و دبیرکل اکو در حضور سران به امضاء رسید.
متن کامل موافقت‌نامه دولت میزبان را در فصل ششم ملاحظه نمایید.

ه) مقررات پرسنلی اکو^۱

مقررات پرسنلی اکو، شامل ۳۱ ماده، براساس مقررات جاری در سایر سازمان‌های منطقه‌ای و یا بین‌الدولی مانند اوپک، آسه‌آن و نیز روش جاری در دبیرخانه اکو تهیه شده است. این مقررات شامل رده‌بندی کارمندان، شرایط و نحوه انتصاب دبیرکل و سایر کارمندان، حقوق و مزایا، مقررات انضباطی و نظایر آنها می‌باشد.

سه سند مربوط به شرایط استخدام و صلاحیت کارمندان دبیرخانه، جدول افزایش کارمندان دبیرخانه و جدول حقوق و مزایا، ضمیمه مقررات پرسنلی بوده و نقش مهمی در تقویت توان کارشناسی دبیرخانه و بین‌المللی کردن آن دارند.

و) مقررات مالی^۲

این مقررات از ۲۳ ماده تشکیل شده و جنبه‌های مختلف مربوط به تهیه و تصویب بودجه، نحوه تخصیص بودجه به بخش‌های مختلف، بودجه مکمل، کنترل و حسابرسی و تنظیم حساب‌ها، پرداخت حق عضویت‌ها و نحوه انجام پرداخت‌ها را مورد توجه قرار می‌دهد.